

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 85

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Νότη Μηταράκη
2. Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού
3. Υπουργείο Οικονομικών
4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1952/15.12.2015 Ερώτηση με θέμα:
«Σήμα κινδύνου για τον Κάμπο της Χίου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1952/15.12.2015 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Νότη Μηταράκη, σε ό,τι αφορά τα ερωτήματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές μας και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η περιοχή του Κάμπου της Χίου έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2492/33922/10.8.1990, ΦΕΚ 578/Β'/6.9.1990 και υπάγεται στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου. Αποτελεί δε προστατευόμενη από την Αρχαιολογική Νομοθεσία περιοχή διότι: «1. Αποτελεί μοναδικό γεωργικό σύνολο στον Ελλαδικό χώρο, όπου συνυπάρχουν αρμονικά η κατοικία με τις γεωργικές λειτουργίες σε χωροθετημένα διακόσια (200) περίπου κτήματα, περιβαλλόμενα από υψηλούς περίτεχνους μανδρότοιχους. 2. Τα αρχοντικά που αντιστοιχούν σε κάθε τμήμα είναι εξαιρετικά δείγματα τέχνης στο σύνολό τους, αλλά και στα επιμέρους μορφολογικά και αρχιτεκτονικά του στοιχεία υψίστης ιστορικής και αρχιτεκτονικής σημασίας, με τα ισάριθμα βοηθητικά κτίσματα, τις περίτεχνες βοτσαλωτές αυλές, τις πέργκολες, τα μαγγανοπήγαδα, τα περιβόλια εσπεριδοειδών και τα αξιοθαύμαστα για την εποχή αρδευτικά συστήματα με τα καλλωπιστικά γλυπτά, ώστε να αποτελούν ζωντανή πηγή πληροφοριών από τον 14^ο αιώνα μέχρι σήμερα για τις πολιτικές οικονομικές και πολιτιστικές δομές της κοινωνίας της Χίου».

Ο Κάμπος της Χίου, παράλληλα, έχει χαρακτηριστεί ως παραδοσιακός οικισμός, σύμφωνα με την υπ' αριθ. Γ/80047/23.12.1991 Υπουργική Απόφαση του Υ.ΠΕΡ.ΕΝ. (Φ.Ε.Κ. 33/Δ/17.1.1992), βάσει της οποίας έχουν καθοριστεί ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης στην περιοχή.

Πιο συγκεκριμένα, στην αρμοδιότητά της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χίου υπάγονται στην περιοχή του Κάμπου οι πενήντα —ιδιωτικοί άλλοτε— ναοί που έχουν ιδρυθεί εντός των αγροκτημάτων και χρονολογούνται στην πλειονότητά τους στον 18^ο αιώνα. Το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης στο οποίο δημοσιεύθηκε η κήρυξη των ναών ως ιστορικών διατηρητέων μνημείων είναι το υπ' αρ. 39/Β'/27.1.1992 και το ΦΕΚ καθορισμού ζώνης προστασίας 50 μ. γύρω από τον καθέναν από αυτούς είναι το υπ' αρ. 772/Β'/8.9.1995. Εκτός αυτών, ως ακίνητα μνημεία προγενέστερα του έτους 1830 προστατεύονται από την ΕΦΑ Χίου τα εξής πέντε (5) αρχοντικά: Πύργος Μαυροκορδάτου, Πύργος Καστέλλι, υπολείμματα Πύργου Κωνσταντά, Αρχοντικό Μονιώδη και Αρχοντικό Σαλβάγου.

Τα μεν αρχοντικά είναι ιδιόκτητα και επισκευάζονται με μέριμνα και δαπάνη των ιδιοκτητών τους, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν. 3028/2002, μετά από τη σχετική έγκριση της Εφορείας ή, αναλόγως, της Διεύθυνσης Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Όσο για τις εκκλησίες, αυτές επισκευάζονται με μέριμνα και δαπάνη των Εκκλησιαστικών Συμβουλίων, μετά από την έγκριση της Εφορείας ή της Διεύθυνσης Αναστήλωσης.

Σε ό,τι αφορά την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου, σας ενημερώνουμε ότι στην αρμοδιότητά της ανήκουν τα «ιστορικά κτήματα» του Κάμπου τα οποία ανέρχονται περίπου στα 200 σύμφωνα με τον κτηματολογικό χάρτη του Α. Smith, μέσα στα οποία περιλαμβάνονται τα κυρίως κτίσματα, βοηθητικά κτίσματα και αξιόλογες κατασκευές όπως στέρνες, μαγγανοπήγαδα κ.α. Σύμφωνα με μια πρώτη προσέγγιση, μέσα στα 200 κτήματα στον Κάμπο υπάρχουν:

- 55 αρχοντικά τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα,
- 77 καταγεγραμμένα από την ΥΝΜΤΕ Βορείου Αιγαίου αρχοντικά τα οποία ακόμα δεν έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα

- 400 αξιόλογες και μοναδικές κατασκευές όπως μαντρότοιχοι, μαγγανοπήγαδα, στέρνες κ.α

- 20 βοτσαλωτές και πλακοστρωμένες αυλές. Επίσης μέσα στον πολεοδομικό ιστό του οικισμού βρίσκονται περίπου 30 δημόσιες και ιδιωτικές κρήνες.

Παρά τις διαρκείς προσπάθειες της Υπηρεσίας, ο Κάμπος απαξιώνεται λόγω της εγκατάλειψης των αρχοντικών από τους ιδιοκτήτες τους και καταστρατηγείται λόγω της συνεχούς κατάτμησης των περιβολιών και της οικοδομικής ασυδοσίας. Για τον λόγο αυτό η Υπηρεσία έχει κατά καιρούς εκφράσει την άποψη ότι είναι αναγκαία η επανεξέταση, με αυστηρότερα θεσμοθετημένα μέτρα του τρόπου αντιμετώπισης της δόμησης της απόδοσης χρήσεων και των συνεχόμενων κατατμήσεων των περιβολιών.

Για τα πάσης φύσεως θέματα που ανακύπτουν κατά καιρούς και αφορούν τον ιστορικό τόπο του Κάμπου, οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α. ενεργούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα από τον Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» .

Ύστερα από τα παραπάνω, και πάντα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, προκύπτει ότι σε όλες τις περιπτώσεις των εγκαταλελειμμένων αξιόλογων κτηρίων, κατασκευών και αρχοντικών εντός του Κάμπου, τα οποία κινδυνεύουν από άμεση κατάρρευση είναι αναγκαία σε πρώτο στάδιο, με μέριμνα των ιδιοκτητών, η λήψη σωστικών μέτρων στερέωσης του φέροντα οργανισμού (αντιστηρίξεις, υποστυλώσεις, περίδεση τοιχοποιιών και περιμετρική περίδεση στη στάθμη της στέγης, κ.τ.λ.) και σε δεύτερη φάση η σύνταξη τεκμηριωμένης και ολοκληρωμένης μελέτης αποτύπωσης και αποκατάστασης (σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου). Ως εκ τούτου, ο νόμιμος ιδιοκτήτης του μνημείου θα πρέπει να μεριμνεί χωρίς αναβολή για την αποκατάστασή του, εκπονώντας εμπειριστατωμένη μελέτη, η οποία θα πρέπει να υποβάλλεται προς έγκριση στις συναρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Πεδίο γόνιμης συνεργασίας ανάμεσα σε τοπικούς φορείς της Χίου και την αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠ.ΠΟ.Α. (τη Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος & Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς) μπορεί να αποτελέσει η ανασύσταση των παραδοσιακών καλλιέργειών στον Κάμπο στο πλαίσιο της προστασίας της αγροδιατροφικής παράδοσης της χώρας μας ως άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι η χρηματοδότηση αναπαλαίωσης οικιών ιδιωτών από συγχρηματοδοτούμενους πόρους, δεν είναι επιλέξιμη στο πλαίσιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020, ωστόσο, η αποκατάσταση και επανάχρηση διατηρητέων κτηρίων δύναται ενδεχομένως να είναι επιλέξιμη δράση στον Πολιτισμό:

α) σε περίπτωση ιδιοκτησίας ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, ως υποδομή, και εφόσον το κτήριο φιλοξενεί πολιτιστική δραστηριότητα κοινωφελούς χαρακτήρα, και

β) στο πλαίσιο προγράμματος Κρατικής Ενίσχυσης, εφόσον το κτήριο φιλοξενεί επιχειρηματική πολιτιστική δραστηριότητα και εφόσον η παρέμβαση αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου επενδυτικού σχεδίου με στόχευση αναπτυξιακού χαρακτήρα (ανάλογα με τις προδιαγραφές και τις απαιτήσεις του εκάστοτε προγράμματος).

Ο Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΒΜΑ
2. ΔΑΒΜΜ
3. ΔΝΠΑΑΠΚ
4. ΕΦΑ Χίου
5. ΔΠΑΝΣΜ
6. ΥΝΜΤΕ Βορείου Αιγαίου
7. ΕΥΤΟΠ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Η Προϊσταμένη Τμήματος
Γραμματείας, Αρχείου &
Ενημέρωσης Κοινού

X. ΜΑΚΑ